

29 EKİM 1999 CUMA

Hürriyet İstanbul

Bankalar Caddesi

- 2) Vakıfbank
- 4) İşhanı
- 6) Sümerbank
- 8) İşbankası
- 10) Generali Sigorta
- 12) Osmanlı Bankası
- 14) T.C. Merkez Bankası
- 16) Elektrikçiler
- 17) Akbank

- 1) Minerva Han
- 3) Türkiye İmar Bankası
- 5) Yaşarbank
- 7) Tütün Han Batı Sigorta
- 9) Camondo Merdivenleri
- 11) Demirbank
- 13) Ankara Sigorta
- 15) Güven Sigorta

Grafik: Oktay CAN

19'uncu yüzyılda ticaretin kalbi Voyvoda Caddesi'nde atardı. Zaman içinde şehir değişti, köprü'nün altından çok sular aktı, ama bankaların bir kısmı hâlâ orada.

Bankalar Caddesi olarak bildiğimiz Voyvoda Caddesi, Okçu Musa ile Şair Ziya Paşa caddelerinin keşiştiği meydandan başlayıp Karaköy Caddesi ile Yüksekaldırım Caddesi'nin birleştiği yere kadar devam eder. Adındaki cadde sizi yanıltmasın,

Bankalar Caddesi çevresindeki bölgeyi de içine alır. 19'uncu yüzyılın ikinci yarısından başlayarak bankerlerin, yabancı ve yerli bankaların buraya yerleşmesi, şube açması cadddenin ve civarının Bankalar Caddesi olarak anılmasına yol açtı. Slavca kökenli Voyvoda kelimesi bey-

ağa anlamına geliyor. Osmanlı İmparatorluğu zamanında Galata'nın bir voyvoda tarafından yönetilmiş olmasından dolayı cadde bu ismi almış.

1860'lı yıllarda Voyvoda Caddesi'ndeki yeni iş yerleri çoğalmaya başlamıştı. Zamanla, banker ve sarraf kuruluşlarının dışında işyerleri de açılmaya başlandı. 1880 yılında Voyvoda Caddesi no 29'da Alman Postanesi bulunuyordu. Ticaret Borsası da yine o tarihte faaliyete geçmişti. Osmanlı Bankası'nun

resmi açılışı da 1 Haziran 1863 yılında Banka Sokağı numara 9'da yapılmıştı. Osmanlı Bankası'nın Genel Müdürlüğü ve merkezi şubesi bir müddet sonra Alexandre Valaury tarafından yapılan Voyvoda Caddesi'ndeki yerine taşındı. Tütün Rejisi ile birlikte kullanılmak üzere ikiz bina olarak tasarlanan bina daha sonra Merkez Bankası'na geçti.

Osmanlı Bankası'nun Reji İdaresinin bu caddeye taşınması üzerine diğer bankalar da yavaş yavaş Voyvoda Caddesi'ne geldi.

O dönemde orada bulunan bankalardan bazıları şunlar: Selanik Bankası, Alman Bankası, Rus Dış Ticaret Bankası, Atina Bankası, Şark-ı Karip Ticaret Bankası, Banca di Roma, Banca Commerciale Italiana, Deutsche Bank.

Caddede hâlâ daha banka ve sigorta şirketleri bulunuyor ancak aradan geçen zaman bir çok bankanın kapanmasına ya da taşınmasına sahne olmuş.

Selcen TANIMIS

16 ELEKTRİKÇİLER SOKAĞI

1800'lü yıllarda bankalarla dolu olan caddede bugün elektrik malzemeleri satan dükkanların sayısı çok fazla.

● Fotoğraflar: Yusuf UÇAK

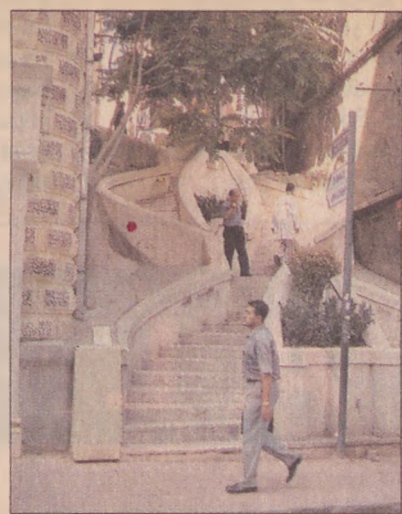

12-14 OSMANLI VE MERKEZ BANKASI

27 Mayıs 1892'de faaliyete geçen Genel Merkez binası, 1863 yılında kurulan Bank-ı Osmani-i Şahane (bugünkü adıyla Osmanlı Bankası), 1880'lerde başlayan yeniden yapılanma ve piyasaya açılma politikasının simgesel bir ifadesiydi. Bankalar Caddesi'nde yer alan bina, bu yılın başına kadar Osmanlı Bankası İdare Binası olarak hizmet verdi. İkiz bina olarak tasarlanan yapının diğer kısmı Tütün Reji'sine aitti. Bugün Merkez Bankası ile ortaklaşa kullanılan binanın Osmanlı Bankası bölümünde değişiklikler var. Genel Merkez Maslak'a taşındı, bina Karaköy şubesi olarak hizmete açıldı. Bir kısmında müzeye dönüştürülmek üzere çalışmalar yapılmakta. Bankanın İktisat tarihi konularında araştırma yapmak ve arşiv oluşturmak amacıyla kurduğu Osmanlı Bankası Tarihi Araştırma Merkezi de önümüzdeki yıllarda bu binada çalışmalarına devam edecek.

SOKAK SATICISI

Caddenin sokak satıcıları da çok ünlü. Kemerden, gözlüğe, cüzdana kadar çeşitli mallar ellerde satılıyor.

9 CAMONDO MERDİVENLERİ

Abraham Salomon de Camondo Galata'ya damgasını vurmuş büyük bir bankerdi. 19'uncu yüzyıl sonunda Galata'da bir Camondo Sokağı, Camondo Merdivenleri, on Camondo Hanı, bir de Camondo hamamı bulunuyordu. Henri Cartier-Bresson'un objektifine takılan Camondo Merdivenleri, Avusturya Lisesi ve Beyoğlu Belediyesi'nin katkılarıyla onarılmış. Merdivenin bulunduğu sokağın adı Bereketzade Medresesi.

▼ Selanik Bankası

1800'lü yılların sonunda Voyvoda Caddesi'nde bulunan önemli bankalardan biri olan Selanik Bankası'nın en önemli özelliği, kurucular ve sermaye bakımından Avrupa Finans kapitali ağırlıklı olmasına rağmen, Selanikli tanınmış tüccarlardan Alatini kardeşlerin de bankaya kurucu olarak katılmalarıyla merkezi İstanbul'da bulunan bir Osmanlı bankasının ortaya çıkmış olmasıdır. Banka, 1888 yılında

10 GENERALİ SİGORTA

Trieste kökenli Assicurazioni Generali 1831 yılından beri İstanbul'da. Ancak şu anda bulunduğu binada daha önce Selanik Bankası bulunuyormuş. Generali Sigorta'nın binasının altında Selanik Bankası'ndan kalma gömme kasalar bulunuyor.

İstanbul'daki merkezinde faaliyete geçmiş. Kısa zaman içinde özellikle Osmanlı Rumeli'sinde ticaret ve tarım alanlarında çok etkili olmuş.

Selanik Bankası 1899 yılındaki Osmanlı-Yunan savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nden yana bir politika izlemiş, hatta Türk-İslam uyruklulardan ortaokul diploması alabilenler bankada çalışma olanağı bulmuşlar. Bankanın bir diğer özelliği de bankacılık okulu görevini üstlenmiş olması. Banka sermayesini 1910 yılına kadar devam ettirmiş. Selanik Bankası 1968 yılında Uluslararası Endüstri Bankası'na geçiyor. 90'lı yıllarda ise Interbank Selanik Bankası'nın devamı olarak kuruluyor. Bankanın 1800'lü yıllarda bulunduğu binada bugün Generali Sigorta bulunuyor.

1 MİNERVA HAN

Bankalar Caddesi'nin Yüksekaldırım ile birleştiği köşede kalan Minerva Han 1800'lü yıllarda Deutsche Bank'ın İstanbul şubesi idi. Bugün Sabancı Üniversitesi.

